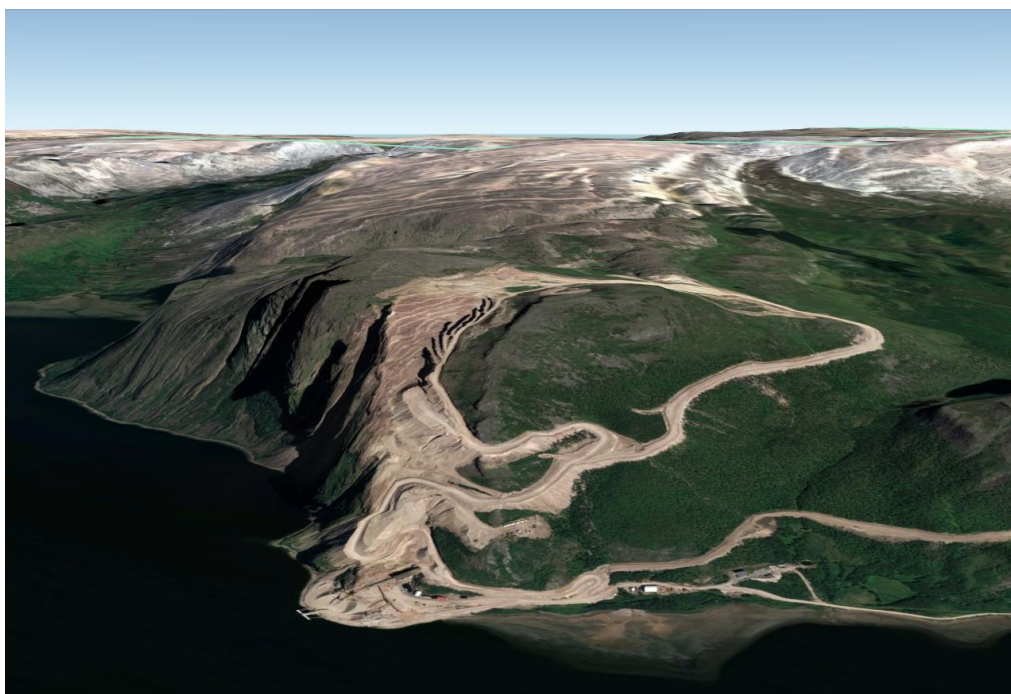

PLANBESKRIVELSE

DETALJREGULERING MED KONSEKVENsutREDNING FOR
KVARTSITTBRUDD VED GERESGOHPPI, GIEMAŠ OG VÁGGECEARRU

TANA KOMMUNE

AREALPLANID: 2016001

DATO: 30.04.2019

REVIDERT DATO: 31.05.2019

VEDTATT DATO:

Tiltakshaver:

ELKEM ASA TANA

Innledning

Planforslaget for kvartsittbrudd ved Geresgohppi, Giemaš og Vággečearru, er lokalisert nord for bygda Austertana i Tana kommune. Her har det vært drevet kvartsbrudd siden 1974.

Formålet med planforslaget er å tilrettelegge for utvidelse av eksisterende kvartsittbrudd ved Geresgohppi, Giemaš og Vággečearru. Å regulere områder for utvinnbar kvartsittforekomst ved Geresgohppi, Giemaš og Vággečearru til områder for råstoffutvinning vil gi grunnlag for tillatelse til utvidelse av kvartsittbruddet i Austertana etter plan- og bygningsloven. Planen med utvidelsen er ikke å øke uttaksmengden, men å sikre framtidig drift av anlegget med samme uttaksmengde som i dag.

Eksisterende områder for masseuttak består av to kvartsittbrudd på totalt 530 dekar, Giemaš på 410 dekar og Geresgohppi på 120 dekar. Reguleringsplanen legger opp til en utvidelse av kvartsittbruddene med omentrent 800 dekar. Planområdet utgjør totalt ca. 7900 dekar som fordeles på arealformålene: Steinbrudd/massetak (ca. 3900 daa), LNFR (ca. 3700 daa), Samferdselsformål (ca. 270 daa) og Bruk og vern av vann/vassdrag (ca. 50 daa).

Forslagsstiller er Elkem ASA Tana.

Planarbeidet er utført av Sweco Norge AS.

Innholdsfortegnelse

1	Formål og bakgrunn for planarbeidet	3
1.1	Formålet med planen	3
1.2	Bakgrunn for planarbeidet	3
1.3	Forslagsstiller	3
1.4	Om forslagsstiller Elkem Tana	4
1.5	Avgrensning av planområdet	5
1.6	Eiendomsforhold	7
1.7	Tidligere vedtak i saken	8
1.8	Krav om konsekvensutredning	8
2	Planprosess	8
2.1	Sakshistorikk	8
2.2	Innkommne merknader til varsel om oppstart og annonsering av planprogram	9
3	Planstatus og rammebetingelser	9
3.1	Kommuneplanens arealdel	9
3.2	Gjeldende reguleringsplaner	10
3.3	Tilgrensende reguleringsplaner	14
3.4	Statlige planretningslinjer/rammer/føringer	14
4	Planområdet – eksisterende forhold	14
4.1	Områdets bruk, innhold og forhold til omgivelsen	14
4.2	Inngrepsfrie naturområder	15
4.3	Trafikale forhold og transport	16
4.4	Teknisk infrastruktur	16
4.5	Støy	17
4.6	Kulturminner og kulturmiljø	17
4.7	Naturmangfold	17
4.8	Barn og unges interesser	17
5	Konsekvensutredning (KU)	17
6	Samfunnssikkerhet, risiko og sårbarhet – ROS	21
7	Beskrivelse av planforslaget	21
7.1	Plandokumenter	21
7.2	Reguleringsformål	21
7.3	Arealregnskap	22
7.4	Steinbrudd og masseuttak	23

7.5	Trafikkale forhold og transport	26
7.6	Plan- og dokumentasjonskrav	26
7.7	Overvann og VA-anlegg	27
7.8	Rekkefølgebestemmelser jf. § 12-7 nr. 10	27
8	Virkninger av planforslaget	27
8.1	Virkning i forhold til eksisterende reguleringsplaner i området	27
8.2	Virkning på miljø og samfunn	27
8.2.1	Reindrift	28
8.2.2	Kulturminner og kulturmiljø	29
8.2.3	Naturmangfold	29
8.2.4	Friluftsliv	30
8.2.5	Landskap	30
8.2.6	Forurensning: Støy, utslipp til luft, utslipp til grunn og vann	31
8.2.7	Samisk natur- og kulturgrunnlag unntatt reindrift	32
8.2.8	Øvrige samfunnsmessige virkninger	33
8.3	Risiko- og sårbarhet	33
9	Vedlegg	34
	Vedlegg 1: Varsel om oppstart og adresseliste	34
	Vedlegg 2: Innspill til varsel om oppstart	34
	Vedlegg 3: Merknadsbehandling innspill til varsel om oppstart	34
	Vedlegg 4: Referat fra åpent møte	34
	Vedlegg 5: ROS-analyse	34
	Vedlegg 6: Konsekvensutredningen	34
	Vedlegg 7: Referat fra oppstartsmøte	34
	Vedlegg 8: Revidert adresseliste	34
10	Referanser	34

1 Formål og bakgrunn for planarbeidet

1.1 Formålet med planen

Formålet med planen er å regulere områder for utvinnbar kvartsittforekomst ved Geresgohppi, Giemaš og Vággečearru til områder for råstoffutvinning. Gjeldende driftsområdet er i hovedsak regulert etter mineralloven og forurensningsloven. En detaljreguleringsplan vil også regulere gjeldende driftsområde etter plan- og bygningsloven. Og en vedtatt reguleringsplan vil gi grunnlag for tillatelse til utvidelse av Elkem ASA Tanas kvartsittbrudd i Austertana etter plan- og bygningsloven. Eksisterende områder for masseuttak består av to kvartsittbrudd på totalt 420 dekar, Giemaš på 300 dekar og Geresgohppi på 120 dekar. Figur 1 viser varslet planavgrensning (opprinnelig) med det eksisterende driftsområdet og planlagt utvidelse av driftsområdet.

1.2 Bakgrunn for planarbeidet

I området Giemašnjárga – Giemaš startet as Sydvaranger prøvedrift på kvarts i 1973-74. Siden den tid har det foregått utvinning av kvartsitt i dette området sammen med andre næringer og interesser.

Elkem ASA Tana (heretter kalt Elkem Tana) ønsker en videre utnyttelse av tilgjengelige mineralressurser i Austertana og å sikre grunnlaget for deres virksomhet i et langsiktig perspektiv. Utvinnbar kvartsittreserve innenfor gjeldende driftsområde har en relativt kort tidshorison. Elkem Tana sin levetid vil dermed være begrenset dersom driftsområdet ikke utvides. Reguleringsplanen vil gi Elkem tilgjengelighet til nødvendig arealer for å kunne utnytte en betydelig andel av de kjente mineralressursene og med det gi grunnlag for ytterligere flere tiår med gruvedrift i Austertana. Elkem Tana har ikke planer om å øke den årlige produksjonen, men sikre fortsatt uttak i lang tid fremover.

1.3 Forslagsstiller

Tiltakshaver for detaljreguleringen med konsekvensutredning er Elkem ASA Tana. Planfaglig konsulent for detaljreguleringen med konsekvensutredning er Sweco Norge AS.

Kontaktinfo Elkem ASA Tana

Adresse:

Elkem Tana

Austertana

NO-9845 Tana

Internettadresse:

<https://www.elkem.com/contact/elkems-production-plants/norway/elkem-tana/>

Telefon:

+47 78 92 61 40

Elkems prosjektleder for reguleringsplanarbeidet er senior geolog Rune Stien.

Kontaktinfo Rune Stien:

E-post: rune.stien@elkem.no

Kontaktinformasjon planfaglig konsulent Sweco Norge AS

Prosjektansvarlig hos Sweco er Kjell Huseby.

Kontaktinformasjon Kjell Huseby:

E-post: kjell.huseby@sweco.no

1.4 Om forslagsstiller Elkem Tana

Elkem Tana er et av verdens største kvartsittbrudd med årlig uttak på om lag 1 mill. tonn kvartsitt.

Elkem Tana driver knuse- og sikteverket, mens boring, sprengning og lasting- og transport er satt bort til underentreprenør. Elkem Tana har selv ca. 28 ansatte. Underentreprenøren LNS har ca. 20 ansatte. Totalt er det 45-50 ansatte som arbeider ved bruddet i normalsituasjonen. Kvartsittforekomsten i Tana er av nasjonal betydning ettersom leveranser fra Tana utgjør hoveddelen av kvartsitt til smelteverkene i Norge. Alle Elkem Tanas kunder ligger i Norge og på Island. De fleste av smelteverkene ligger i distriktene og er hjørnesteinsbedrifter i sine respektive lokalsamfunn. Kundene omfatter både Elkems egne smelteverk og eksterne kunder.

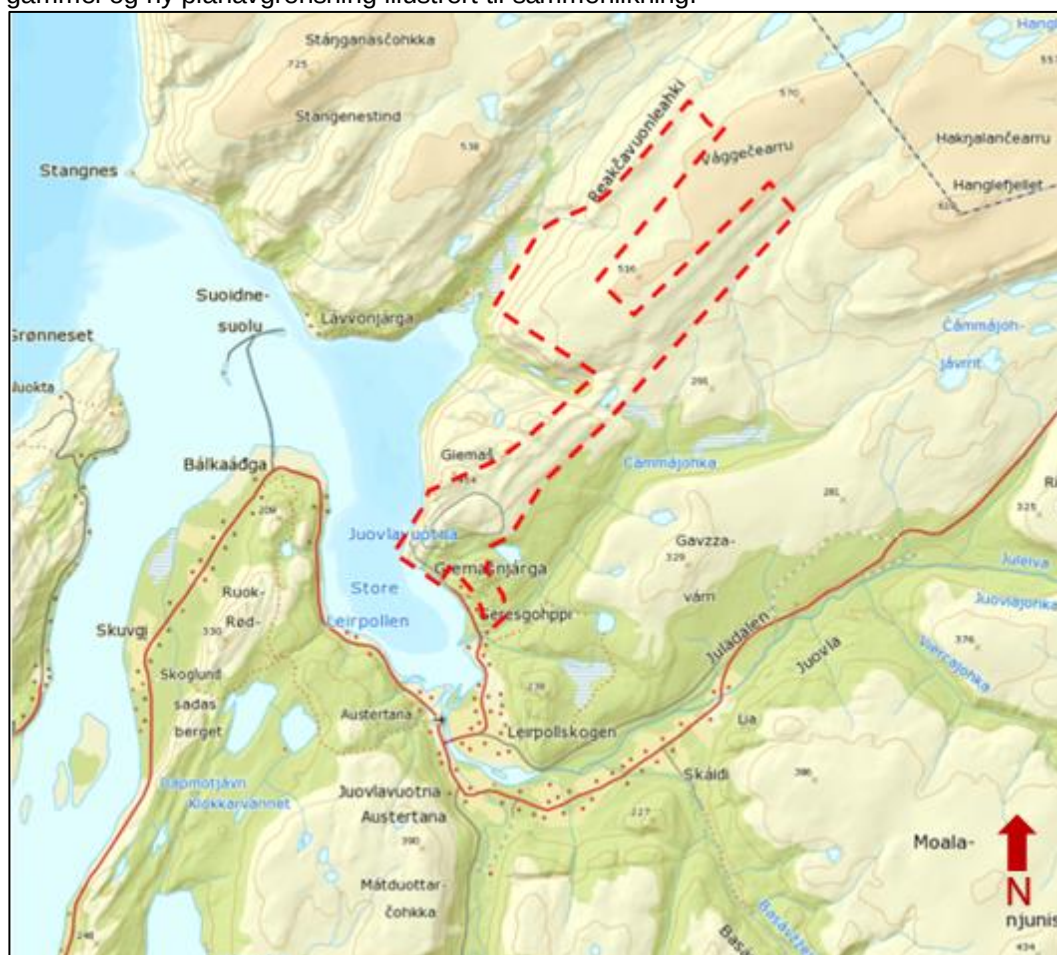
Ettersom reservene av de reneste kvalitetene er begrenset innenfor dagens driftsområde, vil disse være utdrevet innen 6-8 år. Driften ved Elkem Tana er i stor grad avhengig av å kunne levere disse kvalitetene. Elkem planlegger derfor utvidelse av driftsområdet gjennom ny reguleringsplan for å utnytte forekomsten optimalt og for å sikre råstoff til en betydelig del av Elkems produksjon av silisiumprodukter i mange år framover. Fra Elkems side er det ønskelig med et utvidet driftsområde som kan dekke behovet for kvartsitt i 40 – 50 år.

En nedbygging og avvikling av Elkem Tana, dvs. 0-alternativet og avvikling av Elkem Tana, vil få store konsekvenser lokalt og kunne forverre konkurranseevnen for store deler av den norske smelteverksindustrien der Elkem Tana i dag leverer ca. 70% av forbruket av kvartsitt. Disse smelteverkene sysselsetter 700-800 personer og de fleste ligger i distriktene.

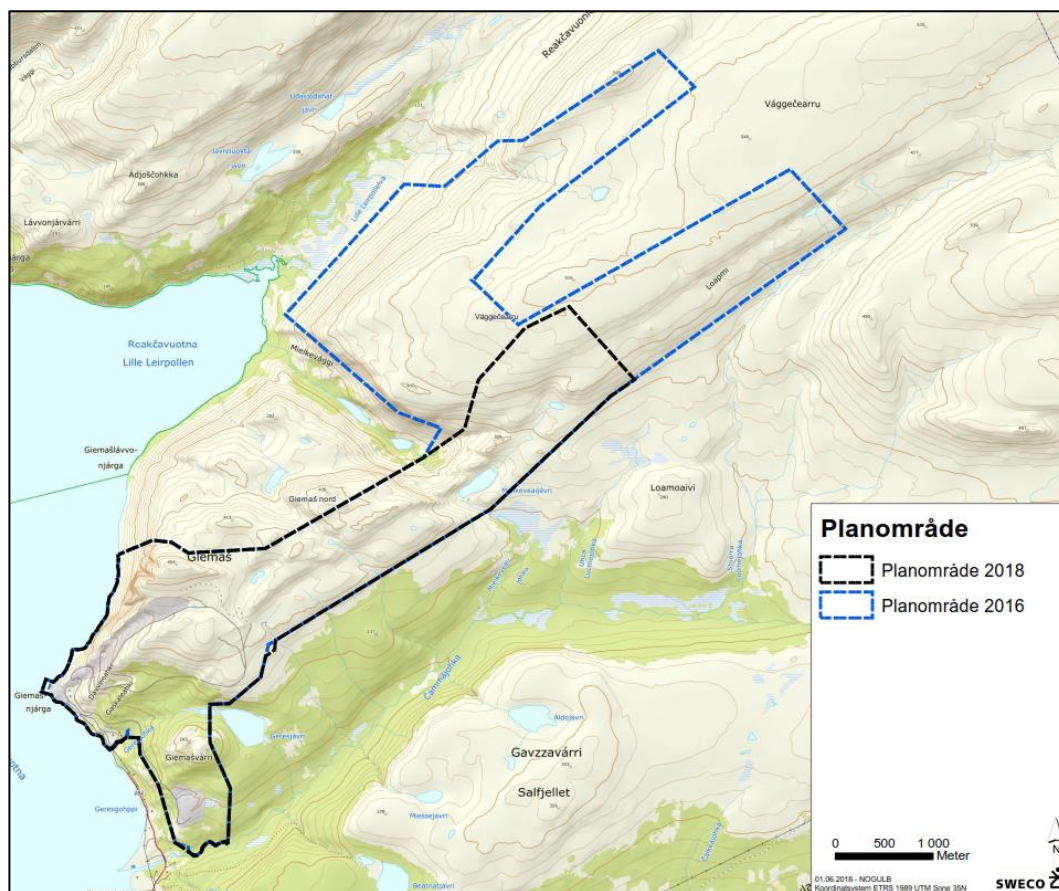
Miljø- og samfunnsansvar er viktige aspekter av Elkems arbeid. Arbeidet på dette området dokumenteres gjennom en årlig bærekraftsrapport. Elkem har publisert bærekraftsrapporter siden 2011. Rapportene kan lastes ned på følgende [link](#).

1.5 Avgrensning av planområdet

Planområdet ligger i Tana kommune i Finnmark, i Austertana like nordøst for Tanamunningen. Figur 1 viser den varslede planavgrensningen (opprinnelig avgrensning). Varslet planområde utgjør samlet om lag 15 000 dekar og omfatter eksisterende uttaksområder og anleggsområde. Eksisterende uttaksområder og anleggsområde utgjør omlag 2500 dekar av arealet innenfor det varslede arealet. Som følge av konsekvensutredningen er planavgrensningen betraktelig redusert. I figur 2 er gammel og ny planavgrensning illustrert til sammenlikning.

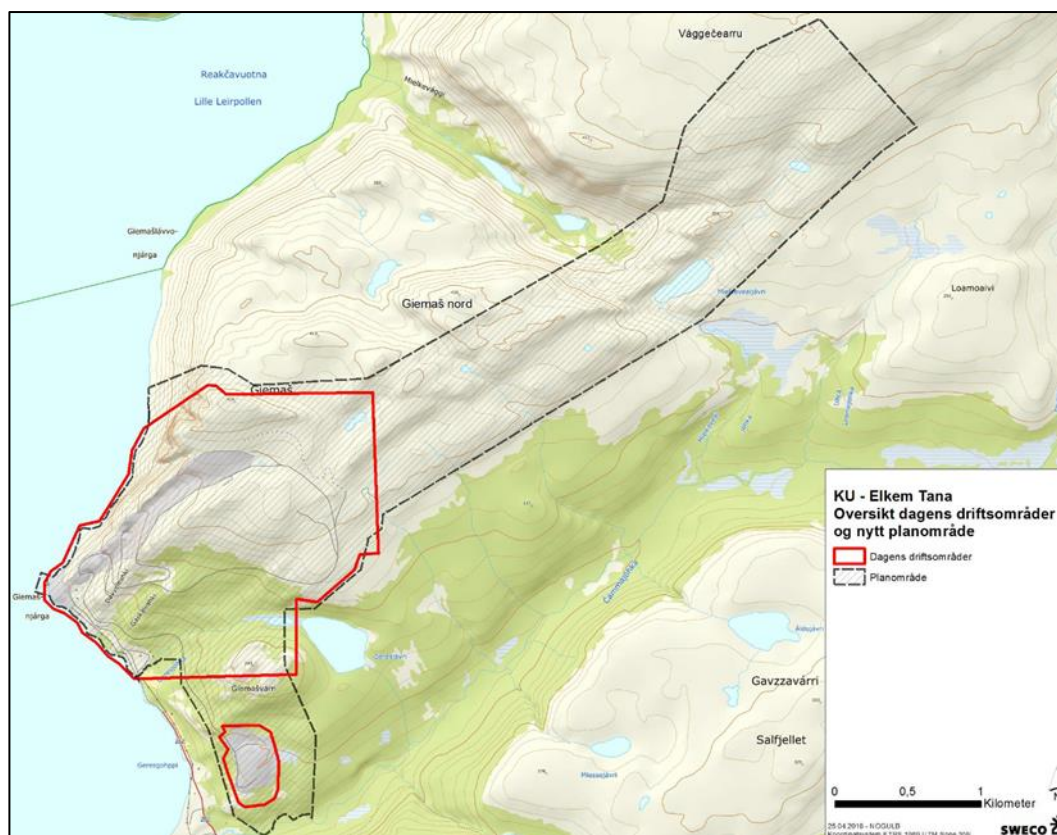

Figur 1 Utklipp av kart over Austertana. Varslet planavgrensning (2016) vises med rød stiple linje.

Figur 2 Sort stiptet linje viser den endelige planavgrensningen, etter tilpasninger som følge av konsekvensutredningen. Blå stiptet linje viser planområdet som er fjernet i forhold til den opprinnelige planavgrensningen.

Planområdet utgjør nå 7915 dekar, dette er en reduksjon på omentrent 7000 dekar i forhold til varslet planområdet. Planområdet omfatter eksisterende uttaksområder og anleggsområde på 2500 dekar og nye uttaksområder på omentrent 800 dekar og deponeringsområder på omentrent 143 dekar. Figur 3 viser eksisterende driftsområde markert med rød linje og endelig planavgrensning markert med sort stiptet linje og skravur.

Figur 3 Eksisterende driftsområde markert med rød linje. Planavgrensningen for regulering av eksisterende og framtidig driftsområde markert med sort stiplet linje og skravur.

1.6 Eiendomsforhold

Reguleringsforslaget omfattes helt eller delvis av følgende eiendommer med grunneiere og festegrunner:

Gnr/Bnr-Fnr	Eier (Fester)	Notat
26/1	Finnmarkseiendommen	Statsgrunn
26/1-3 (festegrunn)	Elkem Tana	Eksisterende gruvedrift Industribygning
26/1-5 (festegrunn)	Elkem Tana	Del av anleggsområde
26/6, 21	Elkem Tana	Administrasjonsområde Bolig, kontor og administrasjonsbygg, 2 verkstedbygg, 2 lagerhaller

Etter vedtak av reguleringsplanen vil det være naturlig å oppdatere eiendomsgrensene jf. reguleringsplanens avgrensning. Elkem ASA vil gå i dialog med Fefo.

1.7 Tidligere vedtak i saken

1. Kommuneplanens arealdel for Tana kommune 2002-13, vedtatt 25.4.2002
2. Reguleringsplan Intern vei til kvartsittbruddet i Giemaš, vedtatt 25.4.2002
3. Reguleringsplan Kvartsittbrudd ved Geresgohppi - Del 1, vedtatt 24.8.1995
4. Reguleringsplan Kvartsittbrudd ved Geresgohppi - Del 2, vedtatt 24.8.1995 revidert dato 6.4.2004
5. Planprogram til Detaljregulering for kvartsittbrudd ved Geresgohppi, Giemaš og Vággečearru, vedtatt 2.6.2016

1.8 Krav om konsekvensutredning

Planen er vurdert opp mot Forskrift om konsekvensutredninger for planer etter plan og bygningsloven. Vurderingen er gjort ut i fra forskrift som gjaldt på det tidspunktet da det ble varslet oppstart av planarbeidet (2016). Detaljreguleringen omfatter plan for uttak av mineraler med over 200 dekar samlet overflate og uttak av mer enn 2 millioner tonn masse. Planen faller dermed inn under punkt 2 jf. punkt 16 i vedlegg I, «Planer som alltid skal utredes». Planen utløser dermed krav til konsekvensutredning og gjennom vedtatt planprogram er det fastsatt temaer som skal konsekvensutredes. Utredningstemaene som ligger til grunn i planprogrammet blir omtalt og vurdert som en del av planbeskrivelsens kapittel 5.

2 Planprosess

2.1 Sakshistorikk

Elkem Tana avholdt et uformelt folkemøte i Austertana 11.11.2015, hvor Elkems planer for å utvide driftsområdet ble presentert.

Forhåndskonferanse iht. Pbl. § 12-8 ble avholdt i samråd med Tana kommune 7.12.2015.

Sweco arrangerte møte med Finnmarkseiendommen og representanter fra reindriften 12.1.2016 for å orientere om konsekvensutredningen og behov for data.

Planoppstart ble varslet og forslag til planprogram ble annonsert i lokalavisen og på kommunens hjemmesider og berørte parter ble tilsendt brev datert 23.2.2016 med høringsfrist 10.04.2016.

Det ble avholdt åpent møte i Austertana 14.3.2016. Her var representanter fra Elkem, Sweco og Tana kommune tilstede. Det ble 15.1.2016 avholdt et innledende orienteringsmøte med Reinbeitedistrikt 7 og på møte 14.3.2016 ble planprogrammet gjennomgått med reinbeitedistriktet.

Planprogrammet ble vedtatt 2.6.2016.

Det har videre vært dialog med representanter fra reindriften gjennom utredningsplanleggingsprosessen. Følgende dialogmøter og befaringer er gjennomført:

- 25.-28. juli 2016: Møter og befaringer i Lille Leirpollen - Mielkevággi og Gavzzavarri: Rbd 7 og Mats Finne, Sweco.
- 18. januar 2017: Møte Tana Bru: Fylkesmannens landbruksavdeling/Reindrift og Rbd.7, Elkem og Sweco.
- 7. juni 2017: Møte Tana Bru: Rbd 7 og Elkem
- 27. juli 2017: Befaring (Anlegget ved Stjernevann, Mielkevággi, eksisterende brudd) Rbd. 7 og Elkem.
- 20. mars 2018: Møte Austertana: Rbd.7 og Elkem.
- 12. juli 2018: Møte Austertana: Rbd 7 og Elkem.
- 15. august 2018: Møte Austertana: Rbd 7 og Elkem.
- 8. oktober 2018: Rbd 7 (Frode Utsi, Magne Andersen, Brynly Ballari) og Elkem (Ole Christian Selsås)

Iht. Plan- og bygningsloven er krav til medvirkning overholdt.

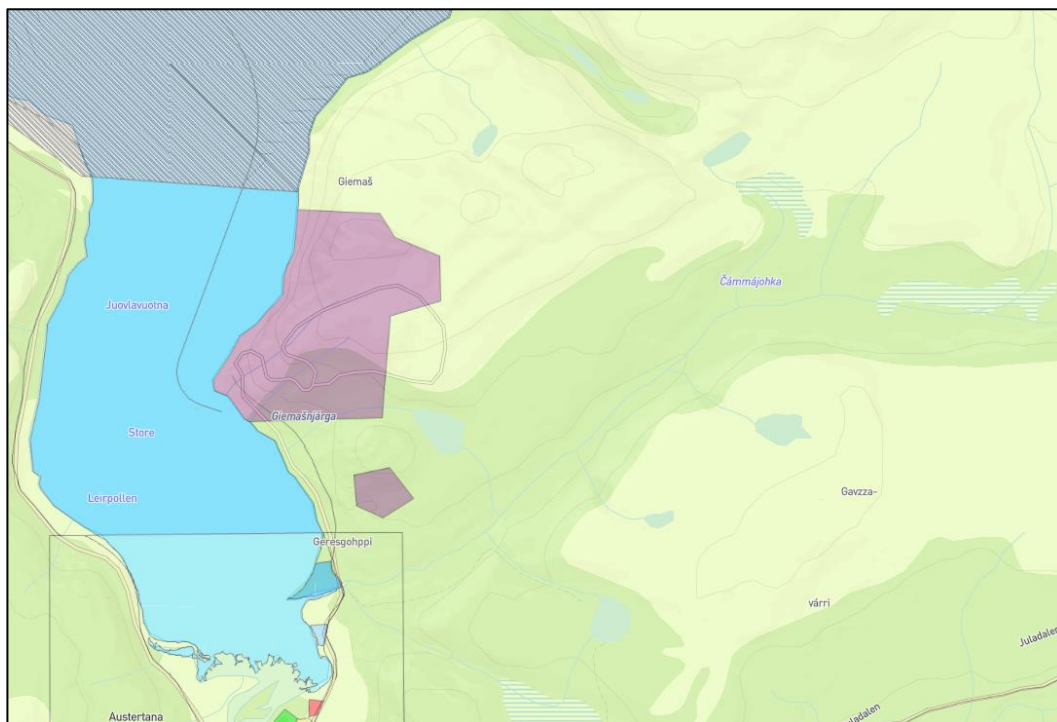
2.2 Innkomne merknader til varsel om oppstart og annonsering av planprogram

I forbindelse med varsel om planoppstart og annonsering av forslag til planprogram kom det inn 7 innspill. Innspillene er kort sammenfattet og kommentert i vedlegg 3. I vedlegg 2 følger innspillene i sin helhet.

3 Planstatus og rammebetingelser

3.1 Kommuneplanens arealdel

Deler av planområdet er i *Kommuneplanens arealdel for Tana kommune 2002-13* avsatt til eksisterende område for råstoffutvinning og LNF-område. Planområdet grenser til eksisterende LNF-område og til formålet naturområde i sjø og vassdrag. Figur 4 viser utklipp fra webkartet med kommuneplanens arealdel.

Figur 4 Utklipp fra Kommuneplanens arealdel for Tana kommune 2002-13, vedtatt 25.4.2002 (www.kommunekart.com).

Følgende bestemmelser gjelder innenfor planområdet:

§ 5 Massetak

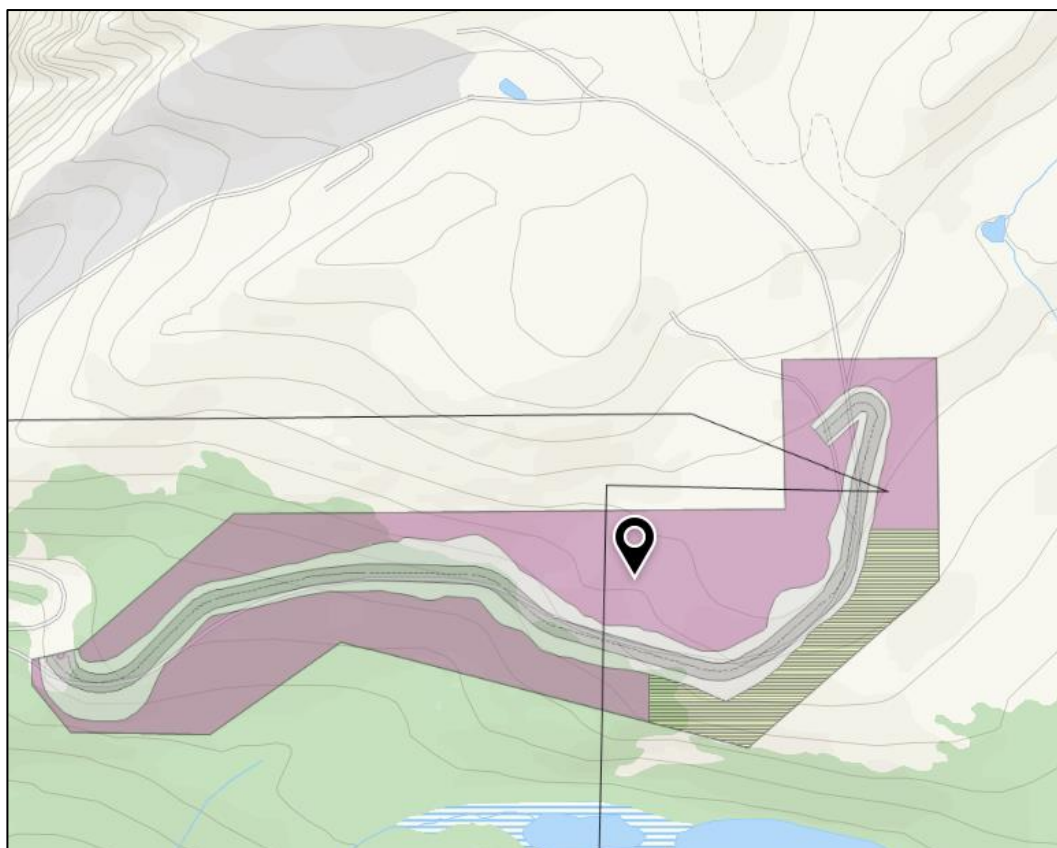
Før nye massetak/ områder for råstoffutvinning etableres, eller eksisterende massetak utvides ut over gjeldende avtalegrenser, skal det utarbeides reguleringsplan. Det skal også utarbeides en drifts- og bruksplan som angir retningslinjer for drift og avslutting.

Det bør utarbeides drifts- og bruksplaner for alle massetakene i kommunen. Ved søknad om nye konsesjoner og ved nyetablering av uttak, skal det utarbeides drifts- og bruksplan som viser avgrensning, beregning av de drivbare massene, beskrivelse av dagens situasjon, anbefaling av totalt uttak, anbefaling av årlig uttak, terrengtilpasning, forskjønningsiltak og avslutting/ gjensåing av takene.

3.2 Gjeldende reguleringsplaner

Detaljregulering Intern vei til kvartsittbruddet i Giermas, vedtatt 25.4.2002

Planområdet berører hele reguleringsplanen Intern vei til kvartsittbruddet i Giermas, vedtatt 25.4.2002.

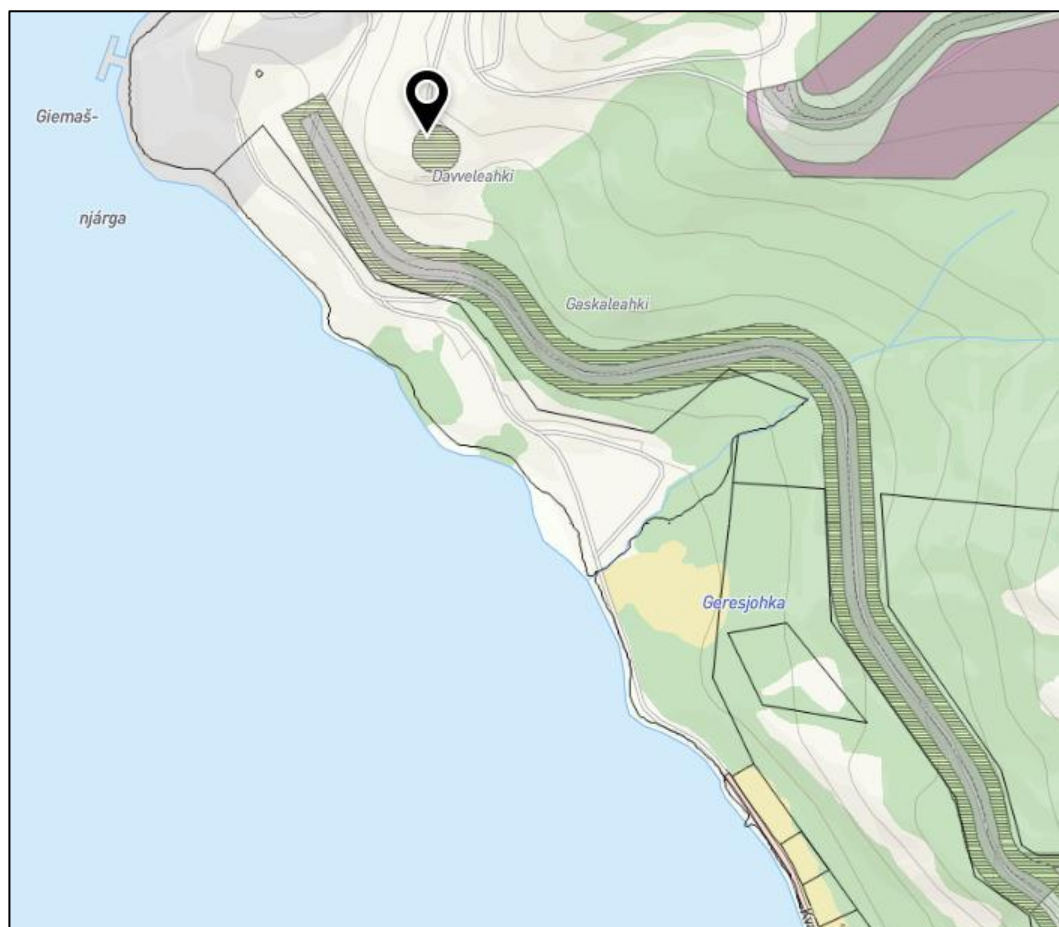

Figur 5 Utklipp fra webkartet. Reguleringsplan Intern vei til kvartsittbruddet i Giemas, vedtatt 25.4.2002 (www.kommunekart.com).

Figur 5 viser utklipp fra webkartet med eksisterende regulering i området. Reguleringsplanen Intern vei til kvartsittbruddet i Giemas, vedtatt 25.4.2002, omfatter areal for vei til bruddområdet ved Giemas. Planen består av område avsatt til steinbrudd og masseuttak, friluftsområde på land, annen veigrunn og kjørevei. Eksisterende reguleringsplan vil i sin helhet bli erstattet av forslag til reguleringsplan for kvartsittbrudd ved Geresgohppi, Giemas og Vággečearru. Reguleringsformålene for dette området er i ny plan regulert til formålet bebyggelse og anlegg, steinbrudd og masseuttak. Grunnen til dette er at eksisterende vei i området ikke samsvarer med eksisterende regulering, da veien er svært utflytende og udefinert ifht det som er regulert. Området reguleres til foreslåtte formål slik at det er større rom for fleksibilitet.

Detaljregulering Kvartsittbrudd ved Geresgohppi - Del 1

Planområdet berører hele reguleringsplanen Kvartsittbrudd ved Geresgohppi - Del 1, vedtatt 25.8.1995.

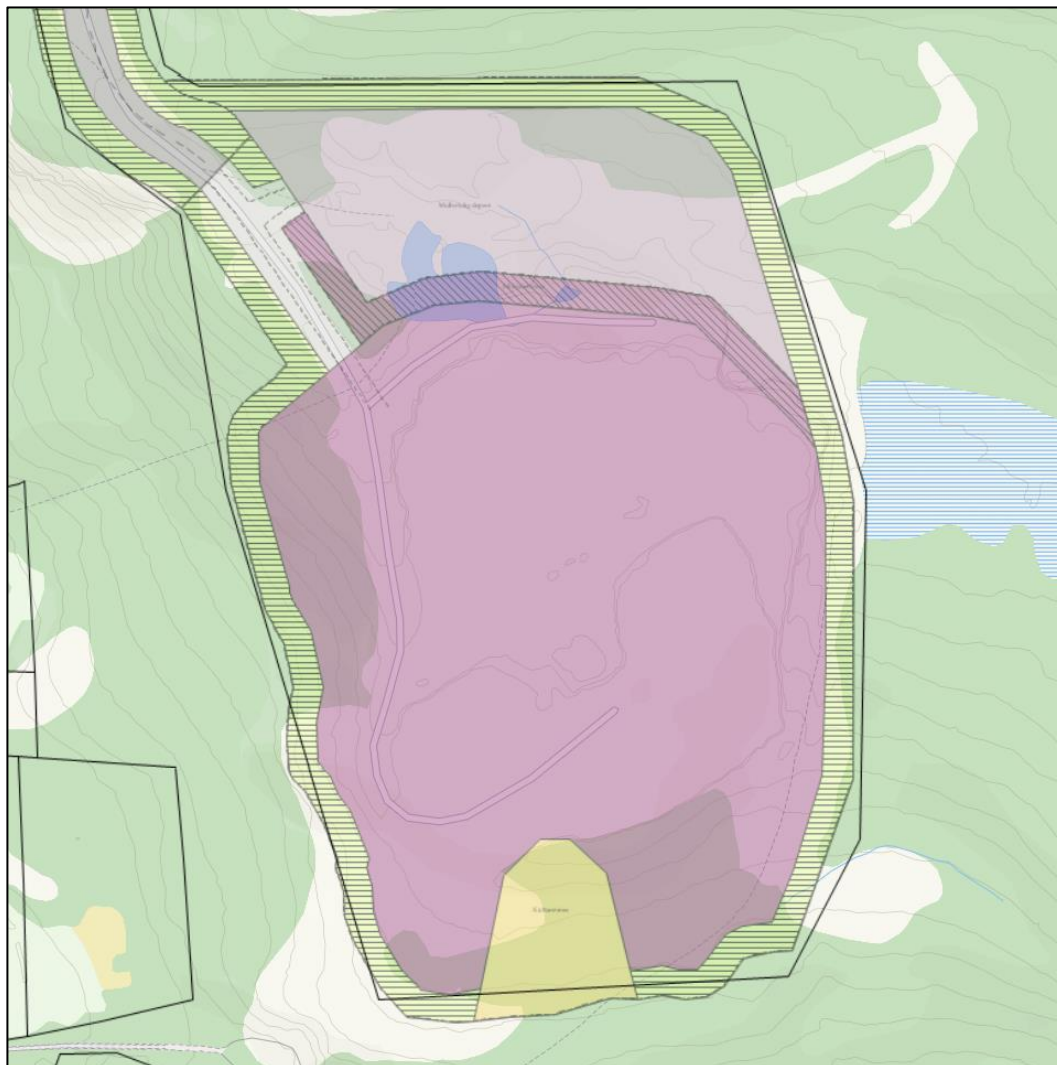

Figur 6. Utklipp fra webkartet. Reguleringsplan Kvartsittbrudd ved Geresgohppi - Del 1, vedtatt 25.8.1995 (www.kommunekart.com).

Figur 6 viser utklipp fra webkartet med eksisterende regulering i området. *Reguleringsplanen Kvartsittbrudd ved Geresgohppi - Del 1*, vedtatt 25.8.1995, omfatter vei fra anleggsområdet ved Giemašnjárga til bruddet ved Geresgohppi. Planen består av område avsatt til naturvernområde på land, friluftsområde på land og kjørevei. Naturvernområde på land er et samisk kulturminne E-1, Offerstein «gumpegeadgi». Eksisterende reguleringsplan vil i sin helhet bli erstattet av forslag til *reguleringsplan for kvartsittbrudd ved Geresgohppi, Giemaš og Vággečearru*. Reguleringsformålene som er regulert i dagens plan vil stort sett forbli de samme i den nye reguleringsplanen.

Detaljregulering Kvartsittbrudd ved Geresgohppi - Del 2

Planområdet berører hele reguleringsplanen *Detaljregulering Kvartsittbrudd ved Geresgohppi - Del 2*, vedtatt 24.8.1995.

Figur 7 Utklipp fra webkartet. *Detaljregulering Kvartsittbrudd ved Geresgohppi – Del 2*, vedtatt 24.8.1995 (www.kommunekart.com).

Figur 7 viser utklipp fra webkartet med eksisterende regulering i området. *Detaljregulering Kvartsittbrudd ved Geresgohppi – Del 2*, vedtatt 24.8.1995, omfatter bruddområdet ved Geresgohppi på sørsiden av fjellet Giemašvárri. Planen består av område avsatt til steinbrudd og masseuttak, midlertidig deponi, annet spesialområde – Kulturminne, friluftsområde på land og annen veggrunn. Eksisterende reguleringsplan vil i sin helhet bli erstattet av forslag til *reguleringsplan for kvartsittbrudd ved Geresgohppi, Giemaš og Vággečearru*. Reguleringsformålene som er regulert i dagens plan vil stort sett forbli de samme i den nye reguleringsplanen. Formålet steinbrudd og masseuttak vil utvides og

inkludere område for deponi. Områder hvor det tillates deponering vil i den nye reguleringsplanen markeres med bestemmelsesområder.

3.3 Tilgrensende reguleringsplaner

Det er ingen tilgrensende reguleringsplaner til området.

3.4 Statlige planretningslinjer/rammer/føringer

Følgende lovverk, forskrifter og retningslinjer vurderes som relevant.

- Lov 2009-06-19 om erverv og utvinning av mineralressurser (Mineralloven)
- Lov 1981-03-13 om vern mot forurensninger og om avfall (Forurensningsloven)
- Forskrift 2004-06-01 om begrensning av forurensning (Forurensningsforskriften)
- Lov 2007-06-15 om reindrift (Reindriften)
- Lov 2009-06-19 om forvaltning av naturens mangfold (Naturmangfoldloven)
- Forskrift 1991-12-20 om vern av Tanamunningen naturreservat, Tana kommune, Finnmark
- Lov 1978-06-09 om kulturminner (Kulturminneloven)
- Lov 2009-11-24 om vassdrag og grunnvann (Vannressursloven)
- Forskrift 2006-12-15 om rammer for vannforvaltningen (Vannforskriften)
- Lov 2005-06-17 om rettsforhold og forvaltning av grunn og naturressurser i Finnmark fylke (Finnmarksloven): § 4 - Sametingets retningslinjer for endret bruk av meahcci/utmark

Forholdet til mineralloven og forurensningsloven

I tillegg til å være regulert etter plan- og bygningsloven (reguleringsplan) krever mineraluttak konsesjon etter mineralloven og tillatelser etter forurensningsloven. Elkem Tana har tillatelse fra Bergvesenet (Nå: Direktoratet for mineralforvaltning) til å erverve bruksrett til kvartsittforekomster på dette området i Tana (11.03.1997). Elkem Tana har også en gjeldende tillatelse fra Fylkesmannen i Finnmark (28.08.2008) til utslipp fra bryting, knusing, sortering og lagring av 1 150 000 tonn kvarts pr år i dette området. Denne tillatelsen vil også gjelde for utvidelsen så lenge brutt kvantum er innenfor disse rammene.

4 Planområdet – eksisterende forhold

4.1 Områdets bruk, innhold og forhold til omgivelsen

Planområdet ligger ca. 4 km nord og nordøst for bygda Austertana i Tana kommune. Området som reguleres er omtrent 7915 dekar og består i dag av eksisterende kvartsittbrudd, adkomstveier i og rundt kvartsittbruddet, service og driftsbygg tilknyttet virksomheten og LNFR område. Eksisterende områder for masseuttak består av to kvartsittbrudd på totalt 530 dekar, Giemaš på 410 dekar og Geresgohppi på 120 dekar. Samlet er det anlagt over 7 km med vei innenfor driftsområdet, mellom uttaksområdene og anleggsområdene på Giemašnjárga. Resterende areal innenfor planområdet er eksisterende LNFR-område i dag. Omkringliggende områder består også av LNFR-

områder, bortsett fra området vest for planområdet, som består av hav. Planområdet strekker seg fra sjøen og opp mot 500 meter over havet ved Vággečearru.

Vegetasjon og vassdrag

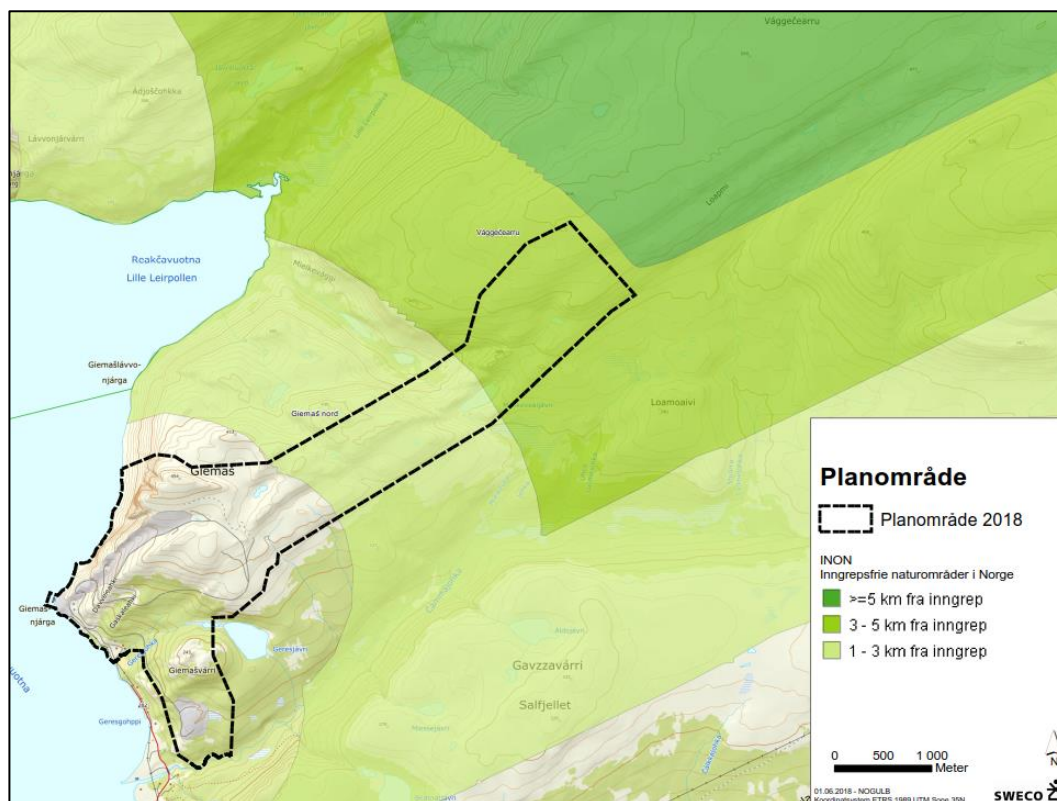
Snaumark utgjør en stor del av planområdet (Skogbrukskart og landskapskart fra Kilden fra NIBIO). Herunder består store deler av fjellområdene Vággečearru og øvre del av Giemaš av bart fjell og blokkmark uten vegetasjon. Ellers består fjellområdet Giemaš og grenseområdene ned mot dalen av områder med flekkvis og skrinnet vegetasjon.

Lenger ned i dalen mot elva Čámmájohka og mot sjøen er det områder med mer frodig vegetasjon. Langs elva Čámmájohka, området langs kysten mot Leirpollen og området ved Geresgohppi-bruddet består av skog. Det er også mindre skogområder i Mielkevággi, dalsøkket mellom Giemaš og Vággečearru. Skogene består i hovedsak av bjørk.

Det finnes også mindre fjellvann og vassdrag i og like utenfor planområdet. Av fjellvann nevnes Geresjávri og Mielkeveaijávri. Av elver og vassdrag nevnes Čámmájohka med sideelvene Stuurra Luomejohka, Uhca Luomejohka og Mielkeveaijohka, samt Geresjohka.

4.2 Inngrepsfrie naturområder

Kvartsittbruddet grenser i dag mot et sammenhengende inngrepsfritt naturområde på vestsiden av Varangerhalvøya mellom Berlevåg og Tana. De inngrepsfrie naturområdene rangeres med tre grader av grønn. Lys grønn illustrerer områder som er 1-3 km fra inngrep, grønn illustrerer 3-5 km fra inngrep og mørk grønn illustrerer 5 km eller mer fra inngrep. Figur 8 viser berørt INON-området på østre Varanger. Som vi ser av figuren berører planforslaget deler av det lysegrønne og det grønne området. En utvidelse av kvartsittbruddet vil altså redusere størrelsen på det inngrepsfrie naturområdet noe. I opprinnelig varslede planområdet ble større del av det grønne området berørt, i tillegg til at det mørkegrønne området ble berørt. Planområdet som foreslås nå berører altså inngrepsfrie naturområder i vesentlig mindre grad sammenliknet med det opprinnelige planområdet.

Figur 8 Sort stiplet linje illustrerer planområdet. Grønn skalering viser avstand til inngrepsfrie naturområder, INON-områder ([Miljødirektoratets kartbase](#)).

4.3 Trafikale forhold og transport

Fylkesvei 282 fungerer som adkomstvei fra fylkesvei 890 ved Austertana og frem til Geresgohppi. Fra Geresgohppi er det anlagt privat vei frem til gruveområdet og administrasjonsområdet. Planlagt utvidelse av gruveområdene vil ikke medføre vesentlige endringer av trafikksituasjonen i forhold til i dag.

Utvunnet kvarts transporteres utelukkende med båt fra kaia ved Giemašnjárga. Planlagt utvidelse vil ikke påvirke trafikkmengden til sjøs i vesentlig grad i forhold til i dag.

4.4 Teknisk infrastruktur

Anlegget ligger innenfor Varanger Kraftnett AS sitt konsesjonsområde. En utvidelse av bruddet vil ikke ha vesentlig betydning for strømforbruk.

Det er anlagt kommunal vannforsyning til Elkem Tana. Utvidelse av bruddet vil ikke ha vesentlig betydning for vannforbruket.

Elkem Tana har privat avløpsløsning. En utvidelse av bruddet vil ikke ha betydning for mengde eller kvaliteten på avløpsvannet.

4.5 Støy

Fylkesmannen ga 28.08.2008 Elkem Tana utvidet tillatelse til utslipp fra bryting, knusing og sortering av kvarts fra Giemašnjárga i Tana. Støy er blant annet omfattet av denne tillatelsen som blant annet ble gitt fordi langvarig drift ikke har ført til forurensning som gjør det aktuelt å regulere utslippene ut over vilkår gitt tidligere. Reguleringsplanen legger ikke opp til økt drift, men tilrettelegger for at driften slik den er i dag, kan fortsette i mange tiår framover. Temaet støy er nærmere utdypet i konsekvensutredningen.

4.6 Kulturminner og kulturmiljø

Temaet inngår i konsekvensutredningen som følger saken som vedlegg.

4.7 Naturmangfold

Temaet inngår i konsekvensutredningen som følger saken som vedlegg.

4.8 Barn og unges interesser

Plantiltaket berører ikke opparbeidete lekeområder eller andre anlegg som er tilrettelagt for barn og unge. Hensynet til barn og unge er tilstrekkelig ivaretatt gjennom vurderingene som er gjort i konsekvensutredningen og ROS-analysen. Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen vurderes som ivaretatt.

5 Konsekvensutredning (KU)

Det er utført en omfattende konsekvensutredning for tiltaket. Den fullstendige konsekvensutredningsrapporten datert 30. april 2019 følger saken som vedlegg. Metodikk for konsekvensutredning er beskrevet i rapporten. Følgende temaer er utredet: Reindrift, Kulturminner og kulturmiljø, Naturmangfold, Friluftsliv, Landskap, Forurensning i form av støy, Forurensning i form av utslipp til luft, Forurensning i form av utslipp til vann og grunn, samt Samisk natur- og kulturgrunnlag unntatt reindrift.

I tillegg til de nevnte utredningstemaene er øvrige samfunnsmessige virkninger beskrevet.

Sammenstillingen av konsekvenser illustrerer at planen for utvidelse av kvartsittbruddet medfører ulemper for de utredete fagtemaene, bortsett fra for de samfunnsmessige virkningene. Planen medfører ikke miljøskade som strider mot nasjonale mål. Fagtemaene kommer ut med forskjellige konsekvensgrader, og dette viser først og fremst den relative forskjellen mellom temaene.

Størst positive konsekvenser har utvidelsen for øvrige samfunnsinteresser. Planen har størst negative konsekvenser for reindrift.

Videre viser sammenstillingen at det planlagte bruddet ved Vággečearru medfører størst negativ konsekvens av de enkeltelementene som planen inneholder. Utvidelsen av

bruddet ved Geresgohppi medfører minst negative konsekvenser. Dette gjelder samlet for alle de utredete fagtemaer som er gradert.

Konsekvensutredningene inneholder forslag til avbøtende tiltak som vil dempe de negative konsekvensene av planforslaget. For noen fagtemaer vil ikke realistiske tiltak endre konsekvensgraden.

Tabell 5-1. Konsekvenser av utvidelsesplanene for kvartsittbruddet i Austertana – uten avbøtende tiltak

Fagtema	Utvidelse av brudd Geresgohppi	Nytt brudd Giemaš Nord 1	Nytt brudd Giemaš Nord 2	Nytt brudd Vággečearru
	2020-2040	2020-2030	2025-2060	2035-2070
Reindrift	Ubetydelig/Liten negativ	Middels/Stor negativ	Stor negativ	Stor/Meget stor negativ
Kulturminner og kulturmiljø	Liten negativ	Middels negativ	Middels negativ	Middels negativ
Naturmangfold	Middels negativ	Liten negativ	Liten negativ	Liten negativ
Friluftsliv	Liten negativ	Middels negativ	Middels negativ	Middels/Stor negativ
Landskap	Liten negativ	Middels negativ	Middels/Stor negativ	Stor negativ
Støy	Liten negativ	Liten negativ	Liten negativ	Liten negativ
Utslipp til luft	Liten negativ	Ubetydelig/Liten negativ	Ubetydelig/Liten negativ	Ubetydelig/Liten negativ
Utslipp til vann	Stor negativ	Ubetydelig	Middels negativ	Middels negativ
Samisk natur- og kulturgrunnlag	Ubetydelig	Ubetydelig	Ubetydelig	Middels negativ
Øvrige samfunnsmessige virkninger	Graderes ikke	Graderes ikke	Graderes ikke	Graderes ikke
Øvrige samfunnsmessige virkninger (16)	Positiv Graderes ikke	Positiv Graderes ikke	Positiv Graderes ikke	Positiv Graderes ikke

Konsekvensene av de øvrige samfunnsinteressene er ikke vurdert for hvert enkelt brudd, men samlet for hele virksomheten. Utredningen viser at planen for utvidelse av bruddvirksomheten gir meget positive konsekvenser for bygda Austertana og Tana kommune. Planen medfører også stor positive konsekvenser for norsk smelteverksindustri (Se Kap. 5 og Vedlegg 6).

I konsekvensutredningen (Vedlegg 6) foreslås avbøtende tiltak for å redusere de negative konsekvensene for reindrifta: Full stans i bruddene Giemaš Nord 2 og Vággečearru og langs veien over Giemaš i sårbare perioder for reindrifta, perioden når reinen trekker inn i oppsamlingsområdet og når kalvemerkingen foregår samt i forbindelse med etterbrunstslaktingen. Eksakte datoer for hvilke perioder det bør være stans i drifta, kan variere fra år til år, og kan ikke fastsettes på forhånd. Som kompensasjon for reinens reduserte bruk av den delen av oppsamlingsområdet som ligger nærmest de nye bruddene, foreslås at sperregjerdet i Juladalen forsterkes/flyttes fram til Fv 890 slik at oppsamlingsområdets areal utvides med ca. 2,5 km.

Konsekvensene kan med disse tiltakene bli vesentlig mindre negative for reindriften.

Fagtema	Utvidelse av brudd Geresgohppi	Nytt brudd Giemaš Nord 1	Nytt brudd Giemaš Nord 2	Nytt brudd Vággečearru
	2020-2040	2020-2040	2025-2060	2035-2070
Reindrift	Liten negativ	Middels/stor negativ	Middels/stor negativ	Middels/stor negativ
Kulturminner og kulturmiljø	Liten negativ	Middels negativ	Middels negativ	Middels negativ
Naturmangfold	Liten negativ	Liten negativ	Liten negativ	Liten negativ
Friluftsliv	Liten negativ	Middels negativ	Middels negativ	Middels/Stor negativ
Landskap	Liten negativ	Middels negativ	Middels/Stor negativ	Stor negativ
Støy	Liten negativ	Liten negativ	Liten negativ	Liten negativ
Utslipp til luft	Liten negativ	Ubetydelig/Liten negativ	Ubetydelig/Liten negativ	Ubetydelig/Liten negativ
Utslipp til vann	Liten negativ	Ubetydelig	Middels negativ	Middels negativ
Samisk natur- og kulturgrunnlag	Ubetydelig	Ubetydelig	Ubetydelig	Middels negativ
Øvrige samfunnsmessige virkninger (16)	Positiv Graderes ikke	Positiv Graderes ikke	Positiv Graderes ikke	Positiv Graderes ikke

6 Samfunnssikkerhet, risiko og sårbarhet – ROS

Den fullstendige ROS-analysen datert 30.04.2019 følger saken som vedlegg.

ROS-analysen konkluderer med at det ikke er behov for bestemmelser eller andre tiltak i reguleringsplanen for å redusere risikoen for tredje person. Elkem AS Tana bør håndtere risikoer som har framkommet i analysen ved interne planer og tiltak.

7 Beskrivelse av planforslaget

7.1 Plandokumenter

Planforslaget består av plankart, planbestemmelser og planbeskrivelse med ROS og konsekvensutredning datert 22.08.2018.

7.2 Reguleringsformål

I henhold til plan- og bygningsloven § 12 er området regulert til følgende formål med feltangivelse som vist i plankart:

BEBYGGELSE OG ANLEGG, Jfr. Pbl. § 12-5. NR.1

- Steinbrudd og masseuttak - BSM

SAMFERDSELSANLEGG, jfr. Pbl. § 12-5. NR.2

- Kjøreveg - SKV
- Annen veggrunn, grøntareal – SVG

LANDBRUKS-, NATUR- OG FRILUFTSFORMÅL SAMT REINDRIFT, Jf. Pbl § 12-5. NR. 5

- Reindrift

BRUK OG VERN AV SJØ OG VASSDRAG, Jf. Pbl § 12-5 NR. 6

- Angitt formål i sjø og vassdrag med eller uten tilhørende strandsone-VAA

HENSYNSSONER, Jfr. § 12-6.

- H570 Bevaring kulturmiljø
- H320 Flomfare
- H520 Hensyn reindrift

7.3 Arealregnskap

Arealtabell	
§12-5. Nr. 1 - Bebyggelse og anlegg	Areal (daa)
Steinbrudd og masseuttak (6)	3920,7
Sum areal denne kategori:	3920,6
§12-5. Nr. 2 - Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur	Areal (daa)
Annen veggrunn - grøntareal (6)	204,9
Kjøreveg (3)	65,1
Sum areal denne kategori:	270
§12-5. Nr. 5 - Landbruks-, natur- og friluftsmål samt reindrift	Areal (daa)
Reindriftsmål (2)	3672,2
Sum areal denne kategori:	3672,2
§12-5. Nr. 6 - Bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsone	Areal (daa)
Angitt formål i sjø og vassdrag med eller uten tilhørende strandsone kombinert med andre angitte hovedformål	51,8
Sum areal denne kategori:	51,8
Totalt alle kategorier	7914,6

Hensynsonetabell	
a.3 faresoner	Areal (daa)
Flomfare (3)	159
Sum areal denne kategori:	158,9

22(34)

c særlige hensyn til landskap og grønnstruktur samt bevaring av natur- eller kulturmiljø	Areal (daa)
Bevaring kulturmiljø	3,6
Hensyn reindrift (2)	85,5
Sum areal denne kategori:	89,1
Totalt alle kategorier	248

7.4 Steinbrudd og masseuttak

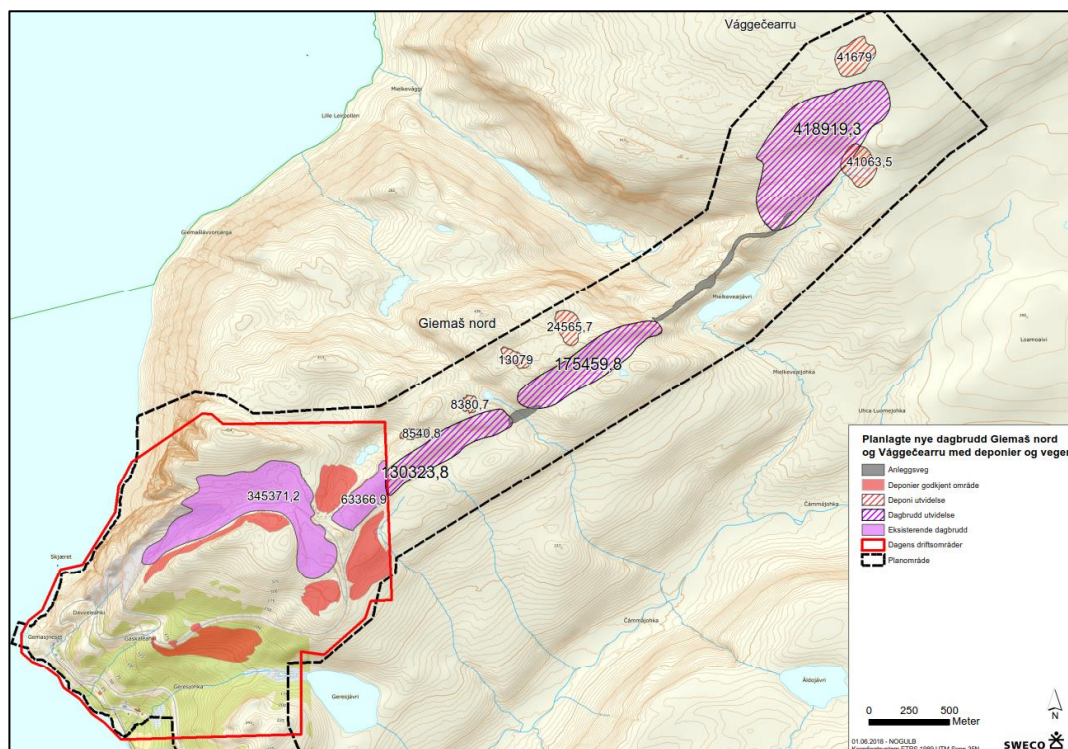
Planen omfattet først følgende nye uttaksområder:

- **Geresgohppi:** En liten utvidelse av bruddet ved Geresgohppi i retning sør, øst og nord.
- **Giemaš Nord 1 og Giemaš Nord 2:** Uttaket på Giemaš utvides med to nye brudd; Giemaš Nord 1 og Giemaš Nord 2 i retning mot Vággečearru. Området strekker seg fra ca. 300 moh. på det laveste og opp mot snaut 400 moh. på det høyeste..
- **Sørøstre Vággečearru:** Området omfatter deler av den sørøstre fjellsiden av Vággečearru ved Loapmi inn mot øvre del av elven Stuorra Luomejohka. Området går fra ca. 300 moh. på det laveste og opp til ca. 500 moh. på det høyeste.
- **Nordvestre Vággečearru:** Området omfatter deler av den nordvestre fjellsiden av Vággečearru nord for dalen Mielkevággi. Området strekker seg fra ca. 80 moh. på det laveste til over 400 moh. på det høyeste.

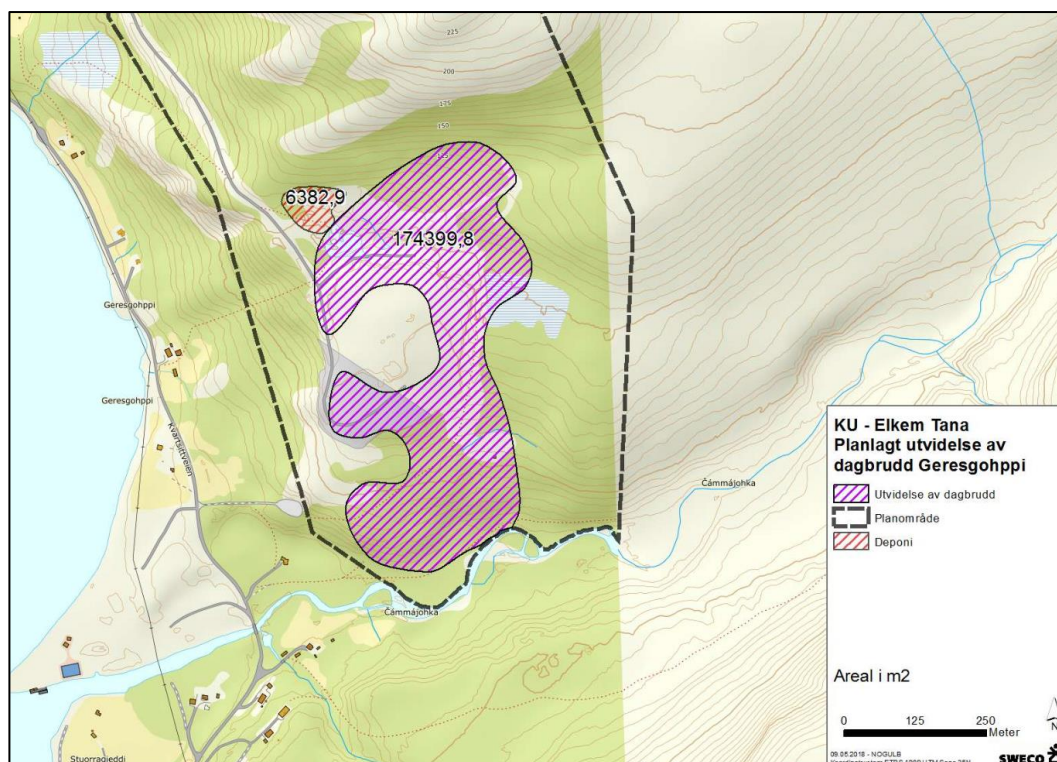
Som følge av avdekkingen av negative konsekvenser (framkommet gjennom konsekvensutredningens første fase) er planområdet kraftig redusert. Planen omfatter derfor nå følgende uttaksområder:

- Utvidelse av eksisterende brudd i Geresgohppi
- To nye dagbrudd Giemaš nord
- Nytt dagbrudd Vággečearru

I tillegg til nye uttaksområder, omfatter planen mindre deponiområder, areal for veiforbindelse mellom bruddene Giemaš nord og brudd et ved Vággečearru, en buffersone på minimum 50 meter regulert som LNFR. Figur 11 viser planlagte nye dagbrudd Giemaš nord og Vággečearru med deponier og veger. Planområdet er markert med sort stiple linje. Eksisterende driftsområde er markert med rød linje. Figur 12 viser planlagt utvidelse av dagbrudd Geresgohppi. Planområdet er også her markert med sort stiple linje.

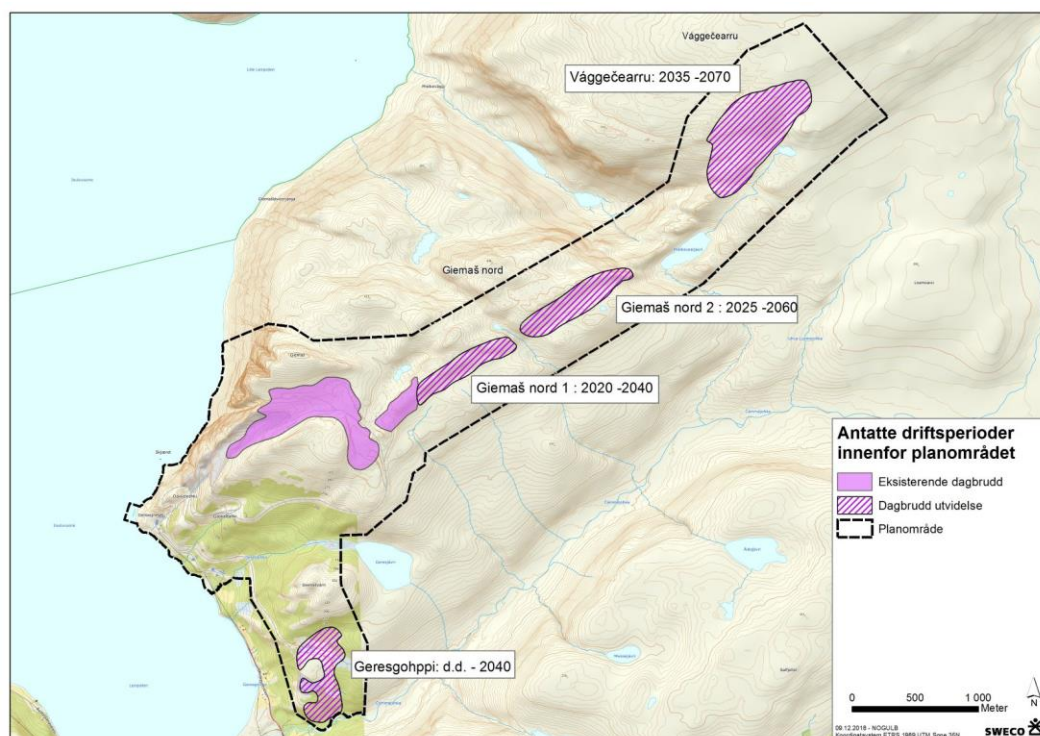

Figur 11 Planlagte nye dagbrudd Giemaš nord og Vággečearru med deponier og vegar. Planområdet er markert med sort stiplet linje. Eksisterende driftsområde er markert med rød linje.

Figur 12 Planlagt utvidelse av dagbruddet Geresgohppi. Planområdet er markert med sort linje.

Selve driften av det omsøkte område vi skje trinnvis fra dagens driftsområde videre over mange år. Dagens bruk av de framtidige utvinningsområdene vil for både reindrifta og folk ellers kunne foregå som før fram til Elkem starter uttak i de konkrete arealene. Arealene ved Vággečearru ligger lengst vekk fra dagens driftsområde og forventes ikke tatt i bruk før i 2035, altså om ca. 15-16 år. Veien mellom Giemaš Nord 2 og Vággečearru vil derfor heller ikke anlegges før ganske langt fram i tid. Som vi ser av figur 13 vil masseutvinningen foregå i eksisterende brudd, samt i Geresgohppi og Giemaš fra dags dato og fram til ca. 2040. Videre planlegges det utvinning av masser i Giemaš Nord 1 fra 2020 til 2040 og i Giemaš Nord 2 fra 2025 til 2060. Til sist følger bruddet i Vággečearru i perioden 2035-2070.

Figur 13 Kartet viser antatte driftsperioder innenfor planområdet. Planområdet er vist med sort stiplet linje.

7.5 Trafikkale forhold og transport

Det legges ikke opp til endringer av adkomstveier til området. Eksisterende veier innenfor planområdet opprettholdes. Reguleringsplan *Intern vei til kvartsittbruddet i Giermas* er ikke videreført i reguleringsforslaget da veien er utflytende og endret i forhold til det som var regulert. Det vil være veiforbindelse her, men hele området reguleres til formålet steinbrudd og masseuttak. Det vil etableres en ny adkomstvei mellom de to nye bruddområdene Giemaš og Vággečearru. Denne veien er planlagt lavt i terrenget med slake fyllinger, slik at trekkende rein fra Mielkevággi - som skal krysse veien – ikke opplever dette som en barriere.

7.6 Plan- og dokumentasjonskrav

I *Kommuneplanens arealdel for Tana kommune 2002-13* er det krav om at det utarbeides reguleringsplaner for nye områder for råstoffutvinning.

§ 5 Massetak

Før nye massetak/ områder for råstoffutvinning etableres, eller eksisterende massetak utvides ut over gjeldende avtalegrenser, skal det utarbeides reguleringsplan. Det skal også utarbeides en

drifts- og bruksplan som angir retningslinjer for drift og avslutting.

Det bør utarbeides drifts- og bruksplaner for alle massetakene i kommunen. Ved søknad om nye konsesjoner og ved nyetablering av uttak, skal det utarbeides drifts- og bruksplan som viser avgrensning, beregning av de drivbare massene, beskrivelse av dagens situasjon, anbefaling av totalt uttak, anbefaling av årlig uttak, terrengtilpasning, forskjønningstiltak og avslutting/ gjensåing av takene.

Elkem Tana skal utarbeide driftsplan i samsvar med krav fra Direktoratet for mineralforvaltning for utvidelsen av bruddet når reguleringsplanen er vedtatt.

7.7 Overvann og VA-anlegg

Overvann i de nye bruddene skal ikke kobles på nett, men ledes til sedimenteringsbasseng og videre til eksisterende brudd eller til omkringliggende terreng. For å sikre at overvann fra bruddområder reduserer vannkvaliteten i vann og vassdrag foreslås hensynssoner langs slike vannforekomster: Mielkeveaijávri og Čámmájohka.

Overvann fra bruddet ved Vággečearru og fra veien til dette bruddet skal ledes mot Mielkevággi.

Planforslaget vil ikke føre til vesentlige endringer i forhold til dagens situasjon.

7.8 Rekkefølgebestemmelser jf. § 12-7 nr. 10

Det er tatt med følgende rekkefølgebestemmelser i bestemmelsene, jfr. § 9

- Kjøreveg SKV 2 skal ikke etableres før det er aktuelt å starte med utvinning fra BSM_5.
- Kjøreveg SKV 3 skal ikke etableres før det er aktuelt å starte med utvinning fra BSM_6.

8 Virkninger av planforslaget

8.1 Virkning i forhold til eksisterende reguleringsplaner i området

Samtlige av de eksisterende reguleringsplanene innenfor plangrensen vil utgå som følge av dette reguleringsforslaget. Det anbefales derfor at det tas med i vedtaket at disse planene oppheves i det denne planen vedtas og trer i kraft.

8.2 Virkning på miljø og samfunn

Hovedkonklusjonene fra konsekvensutredningen (Vedlegg 6) for de ulike fagtemaene er gjengitt nedenfor:

8.2.1 Reindrift

Driften av Rákkonjárga reinbeitedistrikt (Reinbeitedistrikt 7 i Øst-Finnmark) vil bli påvirket av planene. Et område øst og sør-øst for Giemaš, mellom planområdet og Fv 890 (Austertanavegen) fungerer som et verdifullt oppsamlingsområde for rein som skal samles/merkes eller samles og slaktes i distriktets merke- og slakteanlegg ved Stjernevatn. Reinen trekker i normalsituasjonen naturlig inn til dette området fra nord og øst gjennom Mielkevággi, gjennom et skar mellom de planlagte bruddene på Giemaš eller i dalsøkket mellom Hanglefjell og Vággečearru.

Ved en utvidelse av bruddvirksomheten vil oppsamlingsområdet til merke- og slakteanlegget, og driftsopplegget knyttet til anlegget påvirkes negativt. Reinen vil fortsatt kunne oppholde seg og beite i området, men GPS studier viser at bruksintensiteten går ned som følge av forstyrrelser (såkalt *unnnvikelsesatferd*). Beitingen og beitet i oppsamlingsområdet som gjør at flokken holder seg i nærområdet den tid merkingen foregår, og det naturlige trekket inn til området blir negativt påvirket. Hvis dette området blir forringet som beiteområde som følge av økte forstyrrelser, vil det øke belastningen på beitenene i den resterende delen av oppsamlingsområdet. Økt belastning av beitenene er gradvis prosess der effekten øker over tid. Allerede ved en utvidelse av gruveområdet i Giemaš nord 1 vil en negativ påvirkning oppstå som følge av at dette bruddet ligger høyere i terrenget og er mer synlig fra større deler av oppsamlingsområdet. Denne påvirkningen forsterkes ettersom aktiviteten flyttes nordøstover og de naturlige trekkveiene inn fra nord blir sterkt påvirket. Konsekvensene vurderes å bli *store/meget store negative* ved åpning og drift av bruddet i Vággečearru, der anleggsveien vil krysse den viktigste trekkveien som går gjennom Mielkevággi.

Det er usikkerhet knyttet til hvor stor unnnvikelsen vil være i nærområdet til bruddene. Det er viktig å understreke at ikke all beiting opphører i unnnvikelsessonen. Eftestøl & Tsegaye (2018) fant en ca. 30 % reduksjon av bruken innenfor en sone (1,5 – 2,5 km fra bruddene) om sommeren, og en 50 % reduksjon om høsten (i en smalere sone rundt bruddet). Det betyr at denne delen av oppsamlingsområdet vil få en redusert bruk på 30-50 %. Både befarings i området, løsmassekartet og reindriften egne erfaringer tilsier at det er den beitemessig rikeste delen av oppsamlingsområdet som vil bli sterkest berørt. Det antas derfor at effekten på bæreevnen i området vil bli større enn den arealmessige påvirkningen tilsier.

Ved en trinnvis utvidelse av gruvedrift nordover i Giemaš mot Vággečearru er følgende konsekvenser for reindriften sannsynlig:

- Økende arbeidsinnsats/ressursbruk for å ta flokken inn i anlegget ved Stjernevatn i forbindelse med kalvemerking og etter-brunst slakting (bruk av helikopter). Forsinkelse av kalvemerkingen.
- Økende risiko for at reinen løper ned sperregjerdet mellom Austertana og Stjernevatn, eller svømmer over Leirpollen ved Lávvonjárga, og dermed kommer på høstbeite uten at kalver er merket.

- En gradvis prosess med økende belastning på beitene i oppsamlingsområdet, som kan medføre en overbelastning og forringelse av beitegrunnlaget på sikt, og medføre vekttap hos reinen.

Fordi utvidelsen vil ha negativ innvirkning på sentrale funksjoner for reindrifta, som er

- merking av kalv
- strukturering av flokken
- uttak av slaktedyr

vil den planlagte utvidelse av kvartsittbruddet til Elkem Tana få følger for hele driften i reinbeitedistriktet. De nye bruddene Giemaš Nord 1 og Giemaš Nord 2 vil medføre Middels/store negative konsekvenser og Store negative konsekvenser ved full drift (Altså uten avbøtende tiltak som stans i virksomheten mm). Mest negative konsekvenser vil drift av nytt brudd ved Vággečearru få: Store/meget store negative konsekvenser.

Avbøtende tiltak i form av terrengtilpasning av transportveien (spesielt over Mielkevággi) og driftsstans i periodene da rein trekker fra nord og inn i oppsamlingsområdet vil medføre mindre negative konsekvenser for reindrifta. Veitilpasningen er lagt inn i denne planen.

8.2.2 Kulturminner og kulturmiljø

Området rundt Tanamunningen og Austertana har vært bosatt og utnyttet for sine rike fiske-, fugle- og viltressurser helt fra steinalderen opp til vår tid. Det er registrert boplasser og fangstanlegg både i daldragene og nede ved fjorden. I historisk tid har området i stor grad vært befolket av samer med innslag av norrøn befolkning.

Bortsett fra selve Giemaš-fjellet (som kanskje har vært et hellig samisk fjell) ligger kun et kulturminne innenfor planområdet (Geresgohppi) men det ligger i buffersonen utenfor planlagt brudd og blir ikke direkte påvirket. Flere kulturminner ligger innenfor 5 km fra planområdet og vil ha utsikt til bruddene og dermed bli visuelt påvirket. Konsekvensene av planen vurderes å bli middels negative.

Det er sikret i planbestemmelsene at dersom det skulle dukke opp materiale av kulturhistorisk betydning må arbeidet stanses og Fylkeskommunen og Sametinget må varsles.

8.2.3 Naturmangfold

Planområdet med omgivelser består av næringsfattige bergarter og vegetasjonen bærer preg av dette. Løsmasseforekomster ned i dalene bidrar til at vegetasjonen er frodigere og mer artsrik der. Det er derfor ikke registrert sjeldne eller truede arter eller naturtyper i området. Tanamunningen naturreservat hvor det er registrert flere sjeldne fuglearter, vurderes ikke å bli påvirket av planene etter at planområdet ble redusert.

Virksomheten som planlegges vil føre til stor påvirkning på vegetasjonen i store deler av planområdet. Siden artssammensetningen er helt triviell og har liten verdi, vurderes

konsekvensene å være små. Forstyrrelser av dyre og fuglelivet, som heller ikke består av svært verdifulle arter, vurderes også å gi små og middels negative konsekvenser. Fiskevannene Mielkeveaijávri og Čámmájohjávrrit vil ikke bli påvirket da overvann fra bruddene vil bli drenert bort fra disse forekomstene. Elva Čámmájohka kan bli påvirket av utvidelsen av Geresgohppi-bruddet ved at partikkelrikt overvann havner i elva. Planene er derfor endret slik at utvidelsen ikke kommer nærmere elva enn 50 meter, noe som sammen med sedimenteringsbasseng vil sikre renere avrenning til elva og dermed små negative konsekvenser for naturmangfold.

I forhold til naturmangfoldlovens prinsipper om forvaltning av naturen (§§ 8-12) vurderes kunnskapen om naturmangfoldet i området som god. Det foreligger heller ikke noen risiko for at gjennomføringen av planene vil gi skade på verdifull natur («føre-var-prinsippet»). Dette gjelder også ved å se denne planen sammen med øvrige planer og tiltak i området.

8.2.4 Friluftsliv

Deler av planområdet (Vággečearru) ligger i dag innenfor områder som karakteriseres som «store, sammenhengende naturområder» (Tidligere inngrepsfrie naturområder i INON). Innenfor influensområdet er Hanglefjell, Biellovárri-Klokkarvann, Juovlajohka og kysten på vestsida av Leirpollen, Čámmájohka-dalen og Bjørndalsmyra/Juovlajohka-dalen de mest verdifulle for friluftslivet. Vággečearru, Mielkevággi, Gavzzavárri og Leirpollskogen har også en verdi for friluftslivutøvelsen. Flere av disse områdene ligger i lang avstand fra de nye bruddene og vil nesten ikke ha innsyn til bruddene, mens andre påvirkes middels sterkt.

De planlagte bruddene i Giemaš Nord 2 og i Vággečearru vil ha størst negative konsekvenser for friluftslivet på grunn av nærhet til verdifulle områder og påfølgende reduksjon av naturopplevelser. Dette gjelder i Mielkevággi, Čámmájohk-dalen og på Gavzzavárri, hvor nærhet og innsyn til bruddområdene blir størst. Konsekvensene vurderes å bli middels/store negative her.

8.2.5 Landskap

Landskapet som planområdet ligger i består av «Natur- og naturpregede områder» samt «Spredt bebygde og kultiverte områder». Fjellformasjonene er kuperte med langstrakte rygger/vidder og daler i sørvestlig-nordøstlig retning. Dette landskapet framstår uforanderlig, men det eksisterende bruddet synliggjør at naturens ressurser brukes av mennesker. Landbruket i dalbunnen rundt bygda Austertana bidrar til å synliggjøre landformen og nytten for mennesker.

De nye dagbruddenes lokalisering på høydedraget mellom Giemaš og Vággečearru vil gjøre dem synlige fra sørsida av Čámmájohka-dalen og fra Gavzzavárri. Avstanden fra Hanglefjell og Jakobsvidda blir så stor at påvirkningen dempes betydelig. De representerer også inngrep i nye områder, noe som gjør at påvirkningen blir mer negativ enn ved utvidelse av eksisterende brudd (eks. Geresgohppi). Påvirkningen blir størst ved etableringen av brudd i Vággečearru, fordi virksomheten trer inn i et stort

sammenhengende område uten avtrykk etter tidligere menneskelig virksomhet – både kryssingen av Mielkevággi og en eksponert del av Vággečearru.

Storskala-landskapet vil kunne absorbere slike visuelle endringer, men bruddene er av en slik dimensjon at landskapskarakteren vil endres vesentlig, særlig når nytt brudd etableres i Vággečearru.

8.2.6 Forurensning: Støy, utslipp til luft, utslipp til grunn og vann

Det er kun utbygging av Geresgohppi-feltet som kan gi direkte støypåvirkning på eksisterende bolig- og fritidsbebyggelse. Avhengig av driftsaktivitetens omfang kan boliger og fritidsboliger like sør og nord for Čámmájohka-dalen bli liggende innenfor gul støysone.

De planlagt nye bruddene gir støy i friluftsområdene ved Čámmájohka, dels også nære fjell med direkte sikt mot bruddet. Gavzzavárri (3,0 km), Hanglefjell (ca. 6 km) og fjellområdene rundt disse ligger utenfor avstander som gir hørbarhet av aktivitet i bruddet – bortsett fra ved sprengning.

Støy fra bruddvirksomheten vil også være hørbar i områder med verdi for reindrift, bl.a. områdene sør for Giemaš – Vággečearru. Tunge kjøretøy i bruddet kan være hørbare for mennesker i avstander 1,5-2 km dersom mottakerområdet ligger høyt i terrenget.

Lille Leirpollen vil ikke være utsatt for støy fra aktivitetene.

Viktigste støvkilden ved etablering av nye brudd vil være transport av kvarts langs veiene. Boringen har støvavsug som begrenser mengden utslipp. Hovedvekten av støv fra slik bergverksdrift er større partikler som avsettes nær kilden. Avsetningen varierer med utslippsintensiteten, vær- og vindforhold, topografi o.l. Støvmålinger i området til Elkem i Tana viser at dagens virksomhet ved knuseverket og utskipningskaia medfører støvproblemer opptil 1 km fra knuseverket, men at problemhendelser skjer sjelden på slike avstander ($> 5\text{g/m}^2$ pr 30 døgn): 5 ganger i perioden 2011 – 2014. Det forventes at de nye bruddene ikke vil endre på dette.

Dominerende vindretning i området er sør og sør-øst. Det betyr at spredningen fra de nye bruddene og veien først og fremst vil skje mot nord og nordvest.

Utslipp fra utvidelsen av Geresgohppi kan gi liten negativ konsekvens.

Dagens måleprogram for nedfallsstøv opprettholdes og utvides.

Det etableres nye målepunkter ved nærmeste bebyggelser til Geresgohppi, henholdsvis på nordsiden og sørsiden av Čámmájohka. Vanning av veien og bruddområdet iverksettes i tørre perioder når mengde nedfallstøv overskrider 5g/m^2 i løpet av 30 dager. (Som tilsvarer kravet ved nærmeste nabo i Forurensningsforskriften s Kap. 30 som gjelder ved produksjon av pukk og grus.)

Når driften i Giemaš Nord 2 starter, skal dagens måleprogram utvides med målepunkt ved østenden av det øverste vatnet i Mielkevággi (ca. 500 m fra bruddet Giemaš Nord 2) og ved Mielkeveajohka i Čámmájohkdalen (ca. 500 m fra bruddet Giemaš Nord 2) for å måle eventuelt støvnedfall i viktige reinbeite- og reintrekk-områder.

Vanning av veier iverksettes som støvdempende tiltak i tørre perioder når mengde nedfallsstøv ved målepunktene overstiger 5g/m^2 i løpet av 30 dager (Tilsvarende grenseverdien for støv ved nærmeste nabo i Forurensningsforskriften §30-5).

Vannkvaliteten i bekker, elver og vann kan bli negativt påvirket av mineralpartikler i overvann fra bruddområdene og fra veier. Čámmájohka og Geresjohka ligger i influensområdet til dagens driftsområde, men Geresjohka vil ikke bli ytterligere påvirket av utvidelser og nye brudd. Følgende vannforekomster inngår i influensområdet til den planlagte utvidelsen:

- Mielkeveaijávri
- Čámmájohka
- 2 mindre vann og bekken i Mielkevággi

Av disse har Mielkeveaijávri og Čámmájohka stor verdi på grunn av god vannkvalitet og leveområde for fisk. Vann i Mielkevággi vurderes å ha middels verdi.

Konsekvensene for vannet i Čámmájohka kan bli store negative ved utvidelsen av Geresgohppi dersom utvidelsen gjøres helt fram til elva (<10 m). Da vil partikkelforurensning i vannet i elva og redusere vannkvaliteten og slam kan legge seg på bunnen.

Avrenning fra deponiet ved det planlagte bruddet ved Vággečearru, kan inneholde fine partikler og havne i bekken som ender i Mielkeveaijávri. Dette kan gi middels negative konsekvenser for vannet i Mielkeveaijávri. Overvåking av dette vil bli viktig, slik at ekstra sedimenteringsarrangement o.l. kan iverksettes ved tegn på blakking av bekkevannet.

Ved redusere utvidelsen av Geresgohppi slik at det blir en sone på 50 meter mellom bruddkant og elva, samtidig med at det etableres et sedimentasjonsbasseng i bruddet, kan forurensningen av Čámmájohka elimineres, og konsekvensen blir Ubetydelig/liten negativ. Ved å ha et stort sedimenteringsbasseng rett nedstrøms deponiet ved Vággečearru, kan konsekvensen for Mielkeveaijávri bli liten negativ.

8.2.7 Samisk natur- og kulturgrunnlag unntatt reindrift

Bruken av utmarka til jakt, fiske, sankning av ved, bær, urter, sennagress, okerleire og materialer til duodji var tidligere viktig for den samiske befolkninga i Austertana. Jakt, fiske og bærsanking (primært molter) foregår fortsatt, men sankning av urter, sennagress, okerleire o.l. foregår ikke lengre.

Lille Leirpollen er et område med stor verdi for utmarksaktiviteter mens Mielkevággi, Mielkeveaijávri og Vággečearru vurderes som områder med middels verdi.

Utvidelsen av Geresgohppi og de planlagte bruddene på Giemaš Nord vil ikke påvirke tradisjonelle samisk bruk av utmarka. Konsekvensene av denne delen av planen, vurderes å bli ubetydelige.

Bruddet ved Vággečearru vurderes å påvirke den samiske utmarksbruken i Mielkevággi og Mielkeveaijavri (jakt og fiske) middels grad. Lille Leirpollen vil ikke bli påvirket av utvidelsesplanene.

Konsekvensene av planen vurderes derfor å bli Liten/middels negativ for samisk natur og kulturgrunnlag siden områder som har middels verdi for slik aktiviteter vil bli forstyrret av bruddvirksomheten.

8.2.8 Øvrige samfunnsmessige virkninger

Elkems planer for utvidelse og forlengelse av driften ved kvartsittbruddet vil sikre driften av kvartsittbruddet i overskuelig framtid (> 40 år). Driften planlegges å være på samme nivå som i dag og det antas at antall arbeidsplasser vil opprettholdes omtrent på samme nivå som i dag: 45-50.

I Austertana er det ca. 200 innbyggere og i Tana kommune ca. 2800. Kvartsittbruddet sysselsetter direkte ca. 40-45 personer på årsbasis. Virksomheten kan regnes for en lokal «hjørnesteinsbedrift». Virksomheten skaper store lokale ringvirkninger ved å benytte lokale underleverandører på mange områder (utstyr, bygg- og anlegg, reparasjoner, overnatting og service m.m.), sikre befolkningsgrunnlag for lokale offentlige og private tjenester, støtte fra bedriften til lag, foreninger, arrangementer etc. samt å skape generell trygghet, fellesskap og identitet i bygda.

For bygda Austertana og Tana kommune vil planene bidra til å sikre en forutsigbar virksomhet med 45-50 arbeidsplasser. Dette vurderes å ha meget store positive konsekvenser.

For norsk smelteverksindustri vil langvarige, sikre og bærekraftige leveranser av kvartsråstoff av riktig kvalitet, har store positive konsekvenser.

For andre samfunnsmessige virkninger vil planen som betyr en forlengelse av dagens virksomhetsnivå, ha meget positive konsekvenser.

8.3 Risiko- og sårbarhet

Planforslaget medfører ikke økt risiko eller sårbarhet for liv og helse eller materielle verdier for 3. part. Se Risiko- og sårbarhetsanalysen (Vedlegg 5: ROS-Analyse) .

9 Vedlegg

Vedlegg 1: Varsel om oppstart og adresseliste

Vedlegg 2: Innspill til varsel om oppstart

Vedlegg 3: Merknadsbehandling innspill til varsel om oppstart

Vedlegg 4: Referat fra åpent møte

Vedlegg 5: ROS-analyse

Vedlegg 6: Konsekvensutredningen

Vedlegg 7: Referat fra oppstartsmøte

Vedlegg 8: Revidert adresseliste

10 Referanser

- Plan- og bygningsloven
- *Kommuneplanens arealdel for Tana kommune 2002-13*
- *Reguleringsplan Intern vei til kvartsittbruddet i Giermas*, vedtatt 25.4.2002
- *Reguleringsplan Kvartsittbrudd ved Geresgohppi - Del 1*, vedtatt 24.8.1995
- *Reguleringsplan Kvartsittbrudd ved Geresgohppi - Del 2*, vedtatt 24.8.1995 revidert dato 6.4.2004
- *Vedtatt planprogram for detaljregulering med konsekvensutredning for kvartsittbrudd ved Geresgohppi, Giemaš og Vággečearru*
- [Askeladden](#)
- MD – Planveileder – T1490
- Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen
- Retningslinjer for behandling av støy i arealplanlegging – T-1442/2016
- [Naturbase](#)
- [Miljødirektoratets kartbase](#)